

סעיד זהרי מחמד שחאדה ואח'

ע"י ב"כ עוה"ד מיכאל ספרד ועוה"ד שלומי זכריה
מרח' אחד העם 49, תל אביב 65206
טל: 03-5607345 פקס: 03-5607346

העותרים

נ ג ד

1. שר הבטחון, אהוד ברק
 2. מפקד כוחות צה"ל באיו"ש, גדי שמני
 3. ראש המינהל האזרחי, תא"ל יואב מרדכי
 4. מפקד משטרת מחוז ש"י – ניצב שלמה קעטבי
- המשיבים 1-4 על ידי פרקליטות המדינה,
משרד המשפטים ירושלים
טל: 02-6466345 פקס: 02-6467011
5. "עפרה" כפר שיתופי להתיישבות להתיישבות קהילתית בע"מ

על ידי ב"כ עוה"ד ירון קוסטליץ ואח'
מרחוב וייצמן 14, תל אביב 64239
טל: 03-7181111 פקס: 03-7181112

6. מועצה אזורית מטה בנימין

על ידי עוה"ד עקיבא סילבצקי ואח'
מרח' קרן היסוד 27, ירושלים
טל: 02-6248877 פקס: 02-6248553

7. משה נצח ברוט

על ידי ב"כ שרון אבני ואח'

מרחוב עזרת ישראל 9, ירושלים
טל: 02-6256305 פקס: 02-6254305

8. בנימין עובדיה

על ידי ב"כ אברהם משה סגל ואח'
מרחוב שמואל הנגיד 4, ירושלים
טל: 02-6258644 פקס: 02-6242769

9. דוד ושירה דלמן

על ידי ב"כ נועם בן דוד מרחוב בית הדפוס 7, ירושלים
טל: 02-6511173 פקס: 02-9971964

המשיבים

תצהיר תשובה מטעם המשיבים 1-4

אני איתן ברושי משמש בתפקיד עוזר שר הבטחון לענייני התיישבות. אני מתכבד להגיש תצהיר תשובה זה מטעם המשיבים 1-4 (להלן - המשיבים) בתגובה לצו על תנאי שיצא מלפני בית המשפט הנכבד ביום 24.3.09, אשר הומצא למשיבים ביום 25.3.09.

העובדות המפורטות בתצהיר התשובה הנוגעות להחלטת שר הבטחון הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי. העובדות הנוגעות לנתונים שהובאו בפני שר הבטחון והנתונים המופיעים לגבי הליכי האכיפה באזור בכלל ובעופרה בפרט הן למיטב ידיעתי על פי נתונים שהועברו על ידי המינהל האזרחי באיו"ש.

כללי

1. עניינה של חתירה בדרישת העותרים כי המשיבים יאכפו צווי הפסקת עבודה ויבצעו צווי הריסה בנוגע לתשעה מבנים שנבנו בתוך הישוב עופרה על אדמות הרשומות של שמם של פלסטינים.
2. כפי שנראה בתצהיר התשובה, המשיבים מבצעים אכיפה של דיני התכנון והבניה באזור בהתאם לסדרי עדיפויות ועל פי מערכת שיקולים מורכבת. לכן, לדעת המשיבים, אין מקום לבדד מקרה פרטני כזה או אחר מבלי לראות את התמונה הכוללת ואת מערכת הנסיבות בהם פועלים המשיבים.

בנוסף, מטעמים אלה, כל עוד פועלים המשיבים לאכיפת הדין באיו"ש על בסיס מערכת סבירה של סדרי עדיפויות אין מקום להורות להם לטפל בהפרה כזו או אחרת החורגת מסדרי העדיפויות שנקבעו.

3. הישוב עופרה הוא ישוב ותיק ומבוסס. מדובר באחד הישובים הגדולים באיו"ש ואחד הוותיקים שבהם, שהקמתו אושרה בהחלטת ממשלה. אין מדובר באחד מהמאחזים הבלתי חוקיים החדשים או נקודות הישוב הבלתי חוקיות בהם מתמקדת כיום עיקר האכיפה.
4. אכן, קיימת בעייתיות בהסדרה של הישוב לאור העובדה שאין לישוב תוכנית מתאר ולא ניתן להוציא במקום היתרי בניה. אולם אין להתעלם מהמצב בשטח שהתגבש בעשרות השנים האחרונות. בפועל, מאות משפחות גרות בישוב זה.
5. תשעת הבתים בהם אנו עוסקים מצויים בתוככי הישוב עופרה, ואין מדובר בניסיון להרחיב את גבולות הישוב באמצעות מאחז בלתי חוקי הרחוק מקצה תחום הישוב.
- בנוסף הביא שר הביטחון בחשבון את העובדה שהסוגיות המתעוררות לגבי תשעת מבנים אלה נכונות לגבי בתים רבים בישוב עפרה.
6. לאחר בחינת נסיבות העניין החליט שר הביטחון להימנע, לעת הזאת, מביצוע צווי ההריסה האמורים.
7. לצד ההחלטה הנוגעת לתשעת הבתים, שר הביטחון הורה לאכוף מכאן ואילך כל הפרות של דיני התכנון והבניה בעופרה, בהתאם לסדרי העדיפויות של אכיפת דיני התכנון והבניה באזור.
- בעקבות הוראה זו, ובתיאום עם הישוב בוצעה הריסה עצמית של 24 התחלות בניה בשולי הישוב באמצעות כיסוי היסודות. בעקבות כך נסגרו תיקי הבניה הבלתי חוקית במקום זה.
8. לדעת המשיבים בנסיבות הייחודיות של המקרה מדובר בהחלטה סבירה ולכן סבורים המשיבים כי אין להתערב בשיקול דעתם בקביעת סדרי העדיפויות בטיפול בהפרות הבניה באיו"ש.

רקע עובדתי

9. הישוב עופרה החל את דרכו בשנת 1975 כמחנה עבודה בתחומיו של מחנה צבאי ירדני. הקרקע במקום נתפסה על ידי הצבא הירדני עוד קודם למלחמת ששת הימים.
10. ביום 26.7.77 הוכר הישוב עופרה בהחלטה של ועדה משותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית.

ההחלטה מצורפת לכתב התשובה ומסומנת מש/1.

11. במהלך השנים התפשט הישוב גם לעבר קרקעות מוסדרות הרשומות בטאבו בבעלות פלסטינים. חלק קטן מהקרקעות רשומות של שמם של ישראלים. לטענת אנשי הישוב חלק מהקרקעות נרכשו מפלסטינים אך לא נרשמו על שם הרוכש מחשש לחיי המוכרים. כמו כן נטען על ידם כי הבניה נעשתה בתיאום עם מוכתרי הכפר הסמוך.
12. לישוב עופרה אין תוכנית מתאר בתוקף. כמו כן לא נחתמה הכרזה על תחום שיפוט ליישוב. לכן בפועל לא ניתן להעניק בישוב זה היתרי בניה.
13. לאורך השנים הוקמו ביישוב עשרות מבנים ובוצעו עבודות תשתית בהיקף רחב.
14. כיום מתגוררות בישוב כ- 500 משפחות. מדובר באחד הישובים הישראליים הגדולים והותיקים באיו"ש.

המבנים בהם עוסקת העתירה

15. העתירה עוסקת בתשעה מבנים. שמונה מהם הוקמו בחלקות 1,2,14 לגוש 7 באדמות עין יברוד, ומבנה נוסף הוקם על חלקות 12 ו-16 באותו גוש. מדובר בשטח בהיקף של כ-12 דונם המצוי בתוך הישוב עופרה ולא בשוליו. השטח מוקף בתים מכל עבריו.
16. המבנים הוקמו על קרקע מוסדרת הרשומה על שמם של תושבים פלסטינים, אם כי למיטב בדיקת המשיבים הקרקע אינה רשומה על שמם של העותרים בעתירה.
17. עבודות התשתית לשמונה מתוך תשעת המבנים בהם עוסקת העתירה אותרו על ידי המשיבים עוד ביום 5.6.07, ובעניינם נפתח תיק פיקוח ר' 60/07 על ידי גורמי המינהל האזרחי. באותו יום ניתן צו המורה להפסיק את העבודות. כמו כן זומנו המחזיקים לוועדת המשנה לפיקוח של מועצת התכנון העליונה של המינהל האזרחי.

צו הפסקת העבודה מצורף לכתב התשובה ומסומן מש/2.

18. ביום 28.6.07 נדון הנושא בפני ועדת המשנה לפיקוח, ללא נוכחות המחזיקים, למרות שאלה זומנו כדין. בסיום הדיון הוחלט על הוצאת צו הריסה. למחזיקים ניתנה שהות של שבעה ימים לצורך החזרת המצב לקדמותו.

פרוטוקול הדיון מצורף לכתב התשובה ומסומן מש/3.

19. ביום 24.9.07 הומצא צו ההריסה במקום.

צו ההריסה מצורף לכתב התשובה ומסומן **מש/4**.

20. עבודות התשתית למבנה הנוסף אותרו עוד ביום 23.11.06, ובעניינם נפתח תיק פיקוח ר' 188/06. באותו יום ניתן צו המורה להפסיק את העבודות. כמו כן הוצא זימון למחזיקים לוועדת המשנה לפיקוח של מועצת התכנון העליונה של המינהל האזרחי.

צו הפסקת העבודה מצורף לכתב התשובה ומסומן **מש/5**.

21. ביום 25.1.07 נדון הנושא בפני ועדת המשנה לפיקוח, ללא נוכחות המחזיקים, למרות שאלה זומנו כדין. בסיום הדיון הוחלט על הוצאת צו הריסה. למחזיקים ניתנה שהות של שבעה ימים לצורך החזרת המצב לקדמותו.

פרוטוקול הדיון מצורף לכתב התשובה ומסומן **מש/6**.

22. ביום 31.4.07 הומצא צו ההריסה במקום.

צו ההריסה מצורף לתגובה ומסומן **מש/7**.

23. למרות צווי הפסקת העבודה וצווי ההריסה נמשכו העבודות במקום. העבודות נמשכו גם לאחר הגשת העתירה. הבתים חוברו לתשתיות ושמונה מהם אוכלסו בטרם הוצא צו הביניים.

בהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 24.3.09 הובהר כי נושא צו הביניים אינו אקטואלי עוד ולכן נתמקד בסעד העיקרי בעתירה.

מיקוד הדיון

24. ככל הידוע למשיבים לא נבנים כיום מבנים נוספים בעופרה ולכן התצהיר יתמקד במבנים בהם עוסקת העתירה. נעיר כי ביום 25.5.09 הוגשה עתירה נוספת הנוגעת למתקן טיהור שפכים שנבנה מחוץ לתחומי עופרה (בג"צ 4457/09).

25. נקודת המוצא לכתב תשובה זה היא כי שמונה מבין תשעת הבתים מאוכלסים.

26. עמדת המשיבים היא כי הבתים נבנו שלא כדין, ללא היתר בניה ובניגוד לצווי הפסקת העבודה וצווי ההריסה.

27. לכן, לטעמם של המשיבים, השאלה העומדת במוקד הדיון היא האם יש לממש את צווי ההריסה בעת הזאת, או שמא קיימים שיקולים נוספים המצדיקים את עמדת שר הביטחון שלא לממש בעיתוי הנוכחי.

שיקולים באכיפת דיני התכנון והבניה באזור יהודה ושומרון ויישום הלכה למעשה

28. אכיפת דיני התכנון והבניה בכלל, ובאזור יהודה ושומרון בפרט, מערבת שיקולים מורכבים של מדיניות, כוח אדם ומשאבים.
29. לצד שיקולים כלליים אלה, בשל המאפיינים הייחודיים של אזור יהודה ושומרון, מעורבים בהחלטות בהקשר זה גם שיקולים מדיניים וביטחוניים בעלי משקל רב.
- ביצוע צווי הריסה, בעיקר באזורים רגשים מצריכה ריכוז כוחות בהיקף רחב ביותר, וכרוכה בחיכוך משמעותי בין כוחות הביטחון לבין גורמים אזרחיים.
- לכן, לביצוע הריסה מעין זה היבטים רחבים אחרים, כולל היבטים חברתיים.
30. בעת קביעת המדיניות לגבי אכיפת הדין באזור מוסמכות הרשויות להפעיל את סמכותן בהתאם לשיקולים אלה. שיקולים אלה אף מביאים לקביעת סדרי עדיפויות באכיפת הדין.
31. בית המשפט הנכבד פסק לא אחת כי כאשר לא מתנערות הרשויות כליל מחובתן לאכוף את החוק, הרי שככלל לא יתערב בית המשפט באכיפה פרטנית, לא כל שכן בסדרי העדיפויות ובלוח הזמנים לאכיפה.
- לעניין אי התערבות בית המשפט הנכבד בהחלטות המשיבים בקביעת סדרי העדיפויות באכיפת דיני התכנון והבניה באזור נפסק כי:

7. "דין העתירות להדחות, וזאת עקב מרחב שיקול הדעת הרחב השמור לרשויות האכיפה בקביעת סדרי עדיפותן בביצוע החוק ויישום הלכה למעשה.

8. אין חולק על חשיבותם של דיני התכנון והבניה. מאחורי דינים אלו עומדות תכליות חשובות של איכות סביבה, עיצוב המרחב, שימור הקרקע ואינטרסים ארוכי טווח של החברה. ...

9. המשיבים אינם חולקים על חשיבותם של דינים אלו, והם מכירים בצורך לתת עדיפות ראויה לאכיפתם. יחד עם זאת, הם מצביעים על שיקולים מורכבים הכרוכים בחוצאתם לפועל של דיני התכנון והבניה, שיקולים המחייבים אותם לקבוע סדרי עדיפויות של עיקר מול טפל, ושל חיוני ודחוף לעומת שולי בחשיבותו ובדחיפותו. המבנים הכלולים בעתירות אלה זכו למיקום נמוך יחסית

בסדר העדיפות של האכיפה עקב העדר אינטרס ציבורי ייחודי ומיידי בהריסתם מטעמים שונים שהוסברו על ידי המשיבים.

10. הלכה מושרשת היא כי בית המשפט לא יתערב על נקלה בשיקול דעתה של הרשות המוסמכת באשר לסדרי העדיפות שהיא קובעת לעצמה באכיפת החוק. התערבות בסדרי העדיפות במדיניות אכיפה של רשות מוסמכת עשויה להתרחש מקום בו הוכחה התנערות מלאה או הימנעות בלתי-סבירה מאכיפת החוק, או כאשר סדרי העדיפות שגיבשה הרשות לצורך האכיפה גוועים בפגם של אי סבירות קיצוני, או בפגם אחר הפוגם בחוקיותם (...).

אכיפת החוק היא תפקיד המוטל על הרשויות המוסמכות והן אינן רשאיות להתנער מתפקיד זה; עם זאת, תפקיד זה מחייב לא אחת קביעת סדרי עדיפויות הבנויים על היקף הצורך ומידת היכולת. בית המשפט לא יתערב בסדרים אלה, אלא אם נפל בהם פגם:

"...התפקיד של אכיפת החוק מוטל על הרשויות המוסמכות של המינהל הציבורי, ולא על בית המשפט. בידי הרשויות המוסמכות מופקדים המשאבים הנדרשים לאכיפת החוק. משאבים אלה לעולם אינם מספיקים לצורך אכיפה מלאה של כל החוקים. לכן שומה על הרשויות המוסמכות לכלכל את צעדי האכיפה במסגרת המשאבים, בהתאם למדיניות אכיפה ולפי סדרי עדיפות המשתנים עם הנסיבות. תפקידו של בית המשפט בתחום זה מוגבל. הוא אינו אמור לבוא במקום הרשות המוסמכת ולקבוע עבודה תכנית פעולה לאכיפת החוק. הוא גם לא יתן הצהרה כללית ומופשטת, כפי שהעותרות מבקשת, שחובה על הרשות המוסמכת לאכוף את החוק. פשיטא שחובה זאת מוטלת על הרשות המוסמכת. היא נובעת מן החוק, ואין צורך, אף אין תועלת, בהצהרה של בית המשפט שהרשות המוסמכת חייבת לקיים את החוק.

...בית המשפט, כרגיל, אינו אמור לבצע אלא לבקר. הוא מבקר אם אין פגם משפטי במעשה או במחדל של הרשות המוסמכת, כגון פגם של חוסר סבירות או פגם של שיקולים זרים" (בג"ץ 551/99 שקס בע"מ נ' מנהל המכס ומע"מ, פד"י נד(1) 112, 125).

11. בענייננו, המשיבים הצביעו על נתונים ברורים לפיהם מתקיימת מטעם פעילות כוללת ורחבה של אכיפת חוקי התכנון והבניה באזור. פעילות זו מתנהלת על פי סדרי עדיפויות המושפעים משיקולים שונים שבאינטרס הציבורי. לא שוכנענו כי נפל פגם בדרך האכיפה המופעלת או בסדרי העדיפויות הננקטים, בין ככלל, ובין ביישום הפרטני לענין המיבנים נשוא העתירות שלפנינו. מתשובת המשיבים עולה כי חס שקלו את ענין האתרים הספציפיים העומדים לדיון כאן לגופם, ובחירתם להעמידם במקום נמוך יחסית בסדרי העדיפות לענין אכיפה נסמכת על טעמים שיש בהם טעם וממש.

אשר על כן, דין העתירות להדחות. [ההדגשות הוספו]

בג"ץ 1161/06 ובבג"ץ 2115/06 תנועת "אנחנו על המפה" נ' שר הביטחון, תק-על 2007(4) 218 (2007).

ראו עוד:

בג"ץ 6579/99 פילבר נ' ממשלת ישראל, תק-על 99(3) 425 (1999).
 בג"ץ 1555/06 קינג נ' עיריית ירושלים, תק-על 2006(2) 2841 (2006).
 בג"ץ 9533/06 התנועה לשמירת אדמות הלאום נ' שר הביטחון, תק-על 2008(2) 486 (2008).
 בג"ץ 1019/06 המועצה האזורית מטה בנימין נ' ממלא מקום ראש הממשלה, תק-על 2006(1) 1480 (2006).

סדרי העדיפויות של המשיבים באכיפת הדין באזור

32. ביום 6.10.08 אישר שר הביטחון את התוכנית למימוש צווי הריסה באיו"ש בהתאם לסדרי העדיפויות שהומלצו על-ידי המינהל האזרחי וצה"ל.

33. שר הביטחון החליט, כי לעת הזו סדרי העדיפויות במימוש צווי ההריסה יהיו בהתאם לסדר הבא:

- א. צווי הריסה המבוססים על החלטות שיפוטיות.
- ב. צווי הריסה העוסקים בבנייה בשלבים התחלתיים, בנסיבות בהן קיימת חשיבות למתן מענה מהיר לפני השלמת הבנייה והאכלוס.
- ג. צווי הריסה למבנים המצויים במקרקעין מוסדרים בבעלות פרטית פלסטינית.
- ד. צווי הריסה למבנים המצויים במקרקעין שאינם מוסדרים ואינם בגדר אדמות מדינה.
- ה. צווי הריסה למבנים במאחזים בלתי מורשים שהוקמו לאחר מרץ 2001.
- ו. צווי הריסה למבנים במאחזים בלתי חוקיים שהוקמו לפני מרץ 2001.
- ז. צווי הריסה למבנים המצויים מחוץ לתכניות תכנון מפורטות מאושרות.
- ח. יתר המבנים.

34. נבקש לציין, כי סדרי העדיפויות כפופים לשינויי נסיבות עתידיים, ככל שיהיו.

35. מעבר לסדרי העדיפויות העקרוניים המפורטים לעיל, מושם בשנה האחרונה, דגש מיוחד על נקיטת צעדי אכיפה למניעת הקמתם של מאחזים חדשים, ועיקר המשאבים (המוגבלים, מטבע הדברים) מופנה בתקופה הנוכחית למטרה זו. ההתמודדות עם הקמת המאחזים החדשים מחייבת השקעת משאבי אכיפה רבים מאוד.

36. לפיכך, על-פי החלטתו של שר הביטחון מושם, לעת הזו, דגש על טיפול במבנים בלתי חוקיים חדשים המוקמים באיו"ש, בפרט מחוץ לתחומי יישובים קיימים.

שיקול חשוב נוסף הוא האינטרס הקנייני של בעלי קרקעות פלסטיניים, ולכן הוצב בסדר עדיפות גבוה יחסית הטיפול במבנים המוקמים שלא כחוק על מקרקעין מוסדרים בפעילות פלסטינית.

37. נדגיש כי אין באמור לעיל כדי לתת חסינות כלשהי למאן שהוא מפני נקיטה בחליכי אכיפה ופיקוח נגד בנייה בלתי חוקית. אדם שבנה, מחזיק או מתגורר במבנה בלתי חוקי לא יישמע בטענה שנקיטת חליכים נגדו אינה עולה בקנה אחד עם סדרי עדיפויות אלה.

38. נבקש להביא כעת פירוט של הפעולות שבוצעו כנגד בנייה בלתי חוקית במגזר הישראלי באיו"ש בחודשים האחרונים ועד לחודש אוקטובר 2008:

- א. ביום 7.2.08 נהרסו צריף עץ מאוכלס, 2 אוהלים (אחד מהם מאוכלס) וגדר בסמוך לסוסיא (בב"ח ח' 84/06, 85/06, 190/07).
- ב. ביום 7.2.08 נהרסו במאחז "נצר" (אזור בית לחם) צריף עץ, קירות אבן, יסודות בטון, גדר אבן ועמודי ברזל (בב"ח ב' 98/06, 1/08, 2/08).
- ג. ביום 12.2.08 נהרסו באזור כוכב השחר ("מעוז אסתרי") מבנה שנבנה מבלוקים, שני אוהלים וטרסות אבן (בב"ח ר' 16/08, 17/08, 18/08).
- ד. ביום 6.3.08 פונה בעפרה, במסגרת "פינוי עצמי", מבנה יביל (בב"ח ר' 97/06) – מדובר בפינוי על-ידי המחזיק בעקבות פתיחת חליכי פיקוח ואכיפה נגד המבנה.
- ה. ביום 25.3.08 פונתה במצפה דני (אזור רמאללה) מכולה וסככה ששימשה למגורים, במסגרת "פינוי עצמי" (בב"ח ר' 162/04).
- ו. ביום 26.3.08 פונה קרוואן באזור "להבת יצהר", ממזרח ליצהר, במסגרת "פינוי עצמי" (בב"ח ש' 16/99).
- ז. ביום 26.3.08 פונו ממערב לתפוח שלדת אוטובוס ואוהל, במסגרת "פינוי עצמי" (בב"ח ט' 14/08).
- ח. ביום 2.4.08 נהרסו באזור אלון מורה ("הרחיבי") צריף עץ, מערום לבנים, טרסה וחסימה בדרך בב"ח ש' 30/07, 32/07, 52/07. יצוין, כי מדובר בפינוי חוזר של השטח האמור.
- ט. ביום 15.4.08 פונו באזור מבוא חורון, במסגרת "פינוי עצמי", 5 קרוואנים ומבנה בבנייה קלה לאחסנה (בב"ח ר' 119/04, 120/04, 121/04, 113/07, 117/04).
- י. ביום 29.4.08 נהרסו באזור ברכה 7 יסודות לקרוואנים (בב"ח ש' 22-28/05).
- יא. ביום 29.4.08 פונה מ"תפוח מערב" אוהל (בב"ח ט' 13/08).
- יב. ביום 29.4.08 נהרסו בריכת שחיה ופרגולה במאחז "חוות יאיר" (בב"ח ט' 79/07).

- יג. ביום 30.4.08 נחסמה במעלה מכמש דרך בשלבי סלילה (בב"ח ר' 61/07).
- יד. ביום 30.4.08 פונו באזור מעוז אסתר 3 אוהלים ונהרסו שני מבנים, מבנה שירותים וקונסטרוקציה מעץ (בב"ח ר' 16/08, 17/08, 18/08).
- טו. ביום 30.4.08 נהרסו במאחז "נצר" גדר אבנים, יריעת אוהל ומבנה שירותים (בב"ח ב' 98/06).
- טז. ביום 4.5.08 נהרסה בחזון דוד (אזור חברון) סככה המיועדת לבית כנסת (בב"ח ח' 98/03).
- יז. ביום 5.5.08 בוצע "פינוי עצמי" במאחז יתיר (אזור חברון) של שני קרוואנים (בב"ח ח' 9/03, ח' 10/03).
- יח. ביום 27.5.08 נהרסה ביצהר ("אחוזה שלהבת מערב") קונסטרוקציה קלה (בב"ח ש' 8/06).
- יט. ביום 11.6.08 פונו באזור נופי פרת יסודות לקרוואן (בב"ח ע' 48/06).
- כ. ביום 11.6.08 נהרסו במעלה אדומים (גבעת המייסדים) יסודות למבנה (בב"ח ע' 53/08).
- כא. ביום 12.6.08 פונה בנופים דרום ("חוות יאיר") קרוואן (בב"ח ט' 53/07).
- כב. ביום 17.6.08 נהרס ביצהר ("היכיפה הסרוגה") מבנה קירות אבן ועץ, וכן גג איסכורית (בב"ח ש' 7/06).
- כג. ביום 17.6.08 פונה ביצהר ("חוות השקד") קרוואן (בב"ח ש' 68/01).
- כד. ביום 19.6.08 נהרס ביצהר ("להבת יצהרי") מבנה בלוקים (בב"ח ש' 1/07).
- כה. ביום 1.7.08 פונה בשבות רחל ("אש קודש") קרוואן (בב"ח ש' 112/04).
- כו. ביום 9.7.08 פונה בשבות רחל ("אש קודש") קרוואן (בב"ח ש' 82/04).
- כז. ביום 7.8.08 פונו בחוות מעון תל טוואני (אזור חברון) מכולה וסככת צריף מפח (בב"ח ח' 144/03, 190/04).
- כח. ביום 18.9.08 נהרסו באתר "יד יאיר" (אזור רמאללה) 2 מבני בטון, 2 קונסטרוקציות מבנייה קלה, מבנה יביל ומבנה בלוקים (בב"ח ר' 145/07, 146/07, 147/07, 148/07, 15/08, 104/08, 105/08).
- כט. ביום 2.10.08 פונתה באתר "מצפה עמי" (אזור טול כרם) סוכת עץ (בב"ח ט' 123/08).
- ל. ביום 2.10.08 פונה במודיעין עילית קונטיינר (בב"ח ר' 94/08).
- לא. במוצאי שבת, 25.10.08, נהרס מקבץ בן כ-6 מבנים בסמוך לקרית ארבע (חלקם מאוכלסים) (המקבץ כונה "חוות פדרמן") (בב"ח ח' 4/99, 246/99, 119/00, 197/03).
39. כאמור, הרשימה לעיל עוסקת בפעולות האכיפה עד לחודש אוקטובר 2008. אלא שגם בחודשים האחרונים לאחר מועד זה המשיכה פעולת האכיפה.

להלן יובאו נתונים לגבי ביצוע צווי הריסה במגזר הישראלי באיו"ש בחודשים האחרונים החל מחודש אוקטובר 2008:

חודש	מימוש של צווי הריסה על ידי המינהל האזרחי	מימוש עצמי של צווי הריסה בעקבות ניהול הליכי אכיפה	סה"כ
10/08	6	1	7
11/08	18	1	19
12/08	0	2	2
1/09	9	0	9
2/09	1	10	11
3/09	10	2	12
סה"כ	44	16	60

במסגרת הפעילות לאכיפה במגזר הישראלי, בוצע פינוי כולל של נקודות ההתיישבות הבלתי חוקית "מעוז אסתר", הסמוכה לכוכב השחר וכן בנקודת ההתיישבות הבלתי חוקית "נצר", הסמוכה לאלעזר. כמו כן, בוצעו צווי הריסה במודיעין עילית, פסגות וביישובים ומאחזים נוספים באיו"ש. במהלך חודש מרץ 2009, בוצעו שני פינויים של יבילים אשר שונעו שלא כדין על-ידי ישראלים בנפת רמאללה.

פעולה בולטת נוספת לאכיפת החוק באיו"ש שיש לציין במהלך החודשים האחרונים, היא פינוי "הבית החום" בחברון, אשר בוצעה לאחר דחיית עתירה בבג"ץ בעניין. בפינוי זה השתתפו כוחות רבים ממשטרת ישראל ופיקוד המרכז. פינוי זה הצריך משאבים רבים מאוד.

40. על כן, לטעמנו, אין לבחון את העתירה בראייה נקודתית, אלא בראייה כוללת של סדרי עדיפויות. הדבר נכון בעיקר באזור שבו לצד השיקולים הרגילים של אכיפת הדין מצטרפים שיקולים צבאיים, מדיניים וחברתיים בעלי משקל לא מבוטל.

על כן, משהראינו כי המשיבים פועלים לאכיפת הדין באזור יהודה ושומרון אין מקום, לטעמנו, לחיוב פרטני לפעול נגד בית כזה או אחר בחריגה מסדרי העדיפויות שקבעו לעצמם המשיבים.

התייחסות לבתים בהם עוסקת העתירה

41. נבקש להתייחס עתה גם לנימוקים שהולחנו את שר הביטחון להחלטה הנוגעת לתשעת המבנים בהם עוסקת העתירה. כאמור, מדובר במבנים שהושלמו ואוכלסו ברובם קודם שהובא הנושא להכרעת שר הביטחון.

42. מספר שיקולים הנחו את שר הביטחון קודם שקיבל את החלטתו. נדון בכל אחד בנפרד.

מיקום הבתים – בתוך הישוב עופרה

43. כאמור, הישוב עופרה הוא ישוב ותיק ומבוסס. מדובר באחד הישובים הגדולים בארץ ואחד הוותיקים שבהם, שהקמתו אושרה בהחלטת ממשלה.

אין מדובר באחד מהמאחזים הבלתי חוקיים בהם מתמקדת כיום עיקר האכיפה.

44. אכן, קיימת בעייתיות בהסדרה של הישוב לאור העובדה שאין לישוב תוכנית מתאר ולא ניתן להוציא במקום היתרי בניה. אולם אין להתעלם מהמצב בשטח שהתגבש בעשרות השנים האחרונות. בפועל, מאות משפחות גרות בישוב זה.

45. תשעת הבתים בהם אנו עוסקים מצויים בתוככי הישוב עופרה, ואין מדובר בניסיון להרחיב את גבולות הישוב באמצעות מאחז בלתי חוקי הרחוק מקצה תחום הישוב.

כאמור, במוקד מדיניות המשיבים מצוי עתה הטיפול במאחזים בלתי חוקיים ולא בבתים מאוכלסים המצויים בתוככי ישובים קיימים.

46. הבתים אוכלסו. אין מדובר בהתחלות בניה או בעבודות תשתית. לכן, מעמדם הנורמטיבי של הבתים בהם עוסקת העתירה אינו שונה מזה של בתים רבים אחרים בישוב. לאף בית בישוב אין היתר בניה שהוצא כדין, ולחלקם אף הוצאו צווי הרס.

נעיר כי אין בכך, כמובן, כדי להעיד על חוקיות המבנים אלא אך ורק על כך שהסוגיה בה עוסקת העתירה רחבה בהרבה.

העובדה שהעתירה מכוונת זרקור דווקא לבתים אלה לא אינה צריכה לשנות לצורך בחינת שיקול הדעת הכולל של המשיבים במסגרת הדיון בבית משפט נכבד זה.

47. לכך יש להוסיף כי להריסה של תשעת המבנים הללו בתוככי הישוב עופרה עלולות להיות השלכות נוספות במישורים רחבים בהרבה מסוגיה נקודתית של בית כזה או אחר וגם לכך ניתן משקל.

48. לעותרים טענות קנייניות לגבי בעלותם בקרקע. טענות אלה לא הוכחו, כיוון שהעותרים אינם רשומים במרשם כבעלי הקרקע. כאמור אף לנציגי הישוב טענות משלהם לגבי מעמדם בקרקע ולגבי רכישת קרקעות במקום, אך חללו אינן מעוגנות ברישום כדין.

הנציג אהרן כ"ח

אכן, במסגרת קביעת סדר העדיפויות ניתן משקל לכך שהבניה התבצעה על קרקעות פרטיות הרשומות על שמם של תושבים פלסטינים. אלא שבמקרה זה כלל השיקולים שפורטו לעיל מטילים את הכף לאי הריסה בעיתוי הנוכחי.

לכך יש להוסיף שבכל האמור לעתירה שלפנינו הטיעון הקנייני חלש יחסית לאור העובדה שהעותרים אינם רשומים כבעלי הקרקע. ככל שלבעלי הקרקע טענות בהיבט הקנייני, יוכלו אלה לפנות בהליכים אזרחיים נגד המחזיקים.

נבקש מנגד קיימות טענות קנייניות נוגדות, ושלגביהן המשיבים יהיו מוכנים להרחיב במעמד צד אחד, אם ימצא זאת בית המשפט הנכבד לנכון.

המדיניות מכאן ולהבא

49. אין בדברים אלה בכדי לומר שמכאן ואילך לא תבוצע אכיפה של הוראות הדין בישוב עופרה. ההיפך הוא הנכון.

50. הובהר לאנשי הישוב וכך נאמר גם בהודעה לבית המשפט הנכבד כי מדיניותן של רשויות האכיפה היא להמשיך ולאכוף את דיני התכנון והבניה בעפרה.

במסגרת זו הובהר כי התחלות הבניה, המצויות בשולי הישוב, תטופלנה במסגרת הטיפול הכולל בבניה בלתי חוקית באי"ש, ולכן החלטת שר הבטחון אינה מתייחסת אליהן.

מדובר על 24 התחלות בניה המצויות בחלקו הדרומי של הישוב, אשר לגביהן הוצאו צווי הריסה. לאחרונה, התחלות בניה אלה כוסו על ידי אנשי הישוב במסגרת ביצוע פעולה של הריסה עצמית. בעקבות כך, הוחלט לסגור את תיקי הבניה הבלתי חוקית שנפתחו בעקבות איתור התחלות בניה אלה. מובן כי אם תבוצע בניה חדשה במקום, יחודשו ההליכים בתיקים אלה, ולא תהיה מניעה לבצע את צווי ההריסה בהסתמך על הצווים הקיימים.

51. נבקש לציין עוד כי העותרים הגישו תלונה במשטרה בנוגע להקמת המבנים בהם עוסקת העתירה. חקירה זו נמשכת גם בימים אלה. על מנת שלא לפגוע במהלך החקירה לא נפרט לגבי המהלכים שננקטו בה.

עם זאת, נעיר כי ישנו היבט מסוים הרלוונטי גם לסוגיה בה עוסקת העתירה, ולגביו נבקש להרחיב במעמד צד אחד אם ימצא זאת בית המשפט הנכבד לנכון.

סיכום

52. העתירה שלפנינו מעלה סוגיה רגישה המערבת שיקולים אכיפתיים, תכנוניים, בטחוניים ומדיניים וחברתיים.

53. לטעמנו, אין לבחון את עניינה של העתירה בראייה נקודתית ופרטנית מבלי להבין בחשבון את השיקולים המערכתיים הכוללים.

בראייה כוללת, בחינת תחלטות שר הבטחון מעלה כי מדובר בתחלטות סבירות ומידתיות שאינה מקימה עילה להתערבות בית המשפט הנכבד בתחלטות השר.

יודגש כי החלטות שר הביטחון אינה להימנע מאכיפה אלא לקיים אכיפה על פי סדרי עדיפות מושכלים.

54. על כן מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את העתירה.

55. זה שמי וזו חתימתו.

איתן ברזשי

אישור

אני הח"מ, י' יואז'ל ע"ד, מאשר בזה כי ביום 26/5/09 הופיע בפני מר איתן ברזשי המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

ישי יודקביץ, ע"ד
לשכת הדין והאפוטרופות לעזרת הנזקקים
מ.ר. 15376